

13-03-20

'Reset de RES'

Friso de Zeeuw

Een klein jaar geleden omschreef ik de Regionale Energie Strategie als regelrechte kamikazepolitiek. Alleen al omdat het tempo veel te hoog lag. In dertig regio's begon men met het opstellen van de Regionale Energie Strategie (RES). Het gaat om de regionale 'invulling' van het Klimaatakkoord, met als meest in het oog springende belangrijkste maatregelen: plaatsing van windmolens op land, aanwijzing van locaties voor zonnepanelen en woonbuurten gasloos maken.

Friso de Zeeuw, emeritus hoogleraar Gebiedsontwikkeling TU Delft, schrijft onder de titel [Het zit anders!](#) een maandelijkse column in [vakblad ROM](#), vakmagazine over de fysieke leefomgeving. ROM is gratis voor ambtenaren in dat domein.

Op 1 juni 2020 moet alle dertig RES'en worden ingeleverd. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) trekt deze concept-RES'en dan door de computer en toetst of dat totaal 35 tWh aan grootschalige duurzaam opgewekte elektriciteit oplevert. De regio 's krijgen vervolgens een portie huiswerk mee dat zij voor 1 maart 2021 moeten maken. Voor diezelfde datum moeten alle gemeenteraden en provinciale staten de 'RES.1.0' officieel hebben vastgesteld. Het is natuurlijk godsonmogelijk om alle plannen en projecten in dat tijdsbestek dan ook al in omgevingsvisies en omgevingsplannen te verwerken. Dat vergt nieuwe besluitvorming en participatie, in het kader van de dan inwerking getreden nieuwe Omgevingswet.

Zoals voorspeld escaleert het proces nu in verschillende regio 's. Bewoners van landelijke gebieden die eerder al de plaatsing van windmolens hebben moeten accepteren, krijgen een nieuw contingent – nu aanmerkelijk hogere – windmolens in hun buurt, met een paar megazonnenvelden. Dat wekt massieve weerstand op. Ik zie het in mijn eigen regio Noord-Holland-Noord. De frustraties kunnen verder oplopen, waarbij burgeroorlogachtige toestanden, zoals we in Zuidoost-Drenthe zien, niet zijn uit te sluiten. Het versterkt bovendien de controverses tussen kosmopolitisch-grootstedelijk-links en regionaal-landelijk-rechts. Vooral Forum voor Democratie zal hier politiek van profiteren.

Door de regio-indeling en de grote haast ontstaat een confetti van windmolens en zonneweides

Ruimtelijke kwaliteit gaat de RES-aanpak niet opleveren, integendeel. Door de regio-indeling en de grote haast ontstaat een confetti van windmolens en zonneweides. Ons kleinschalige landschap gaat naar de kloten door deze versnippering. Een landelijk beleidskader ontbreekt. Experts zoals de Rijksadviseur voor de Fysieke Leefomgeving, Berno Strootman, hebben hiervoor gewaarschuwd. Hun gebeden zijn niet verhoord.

In tegenstelling tot plannen waarin – bijvoorbeeld – waterveiligheid of woningbouw de boventoon voeren, valt met integrale gebiedsontwikkeling voor windmolens meestal vaak niets te beginnen, uitzonderingen daargelaten. Netbeheerders waarschuwen voor de gevolgen voor de capaciteit en stabiliteit van het elektriciteitsnet dat al die decentrale opwekking niet aankan. Aanpassing vergt tijd en forse investeringen.

Een ander onderdeel van de RES behelst het gasloos maken van de bestaande woningvoorraad. Ook hier: torenhoge ambities, twijfelachtig duurzaamheidsrendement en ondoordachte uitvoering. Ieder jaar zouden er 150.000 woningen van het gas af moeten. De 27 Proeftuinen Aardgasvrije Wijken zijn in het diepe gestort. ‘Niemand weet hoe het verder moet’, luidde de conclusie van een groot congres in januari. Los daarvan bestaat een tekort aan warmtemonteurs dat oploopt tot 10.000.

Mijn advies: neem een *time-out* voordat de chaos compleet is, het landschap verkloot en grote delen van de bevolking gefrustreerd afhaken.

De eerdere tekst waar De Zeeuw in dit stuk naar verwijst vindt u via [deze link](#).